

KMETOVOALEC

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3. Urejuje Viljem Rohrman.

Štev. 23.

V Ljubljani, 15. decembra 1927.

Leto XLIV.

VSEBINA: A. W. baron Babo. — Kriza našega kmetijstva. — Gnojilni poskusi s čilskim solitrom. — Bohinjski sir. — Krmljenje doječih svinj. — Arborin in karbokrimp. — Kmetijska razstava. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Uradne vesti. — Inserati.

A. W. baron Babo.

Dne 1. X. t. l. je proslavil višji zavod za vinarstvo, sadjarstvo in vrtnarstvo v Klosterneuburgu v Avstriji na svečan način 100 letnico rojstva svojega ustanovitelja in prvega direktorja Avgusta W. barona Babo.

Ime Babo je dobro znano tudi v krogih slovenskega vinogradništva; zaradi tega smatramo za našo dolžnost, da ob tej priliki očrtamo tudi v našem listu zasluge „očeta“ modernega vinogradništva v bivši avstrijski monarhiji.

Rodom iz Badena v Nemčiji, sin znamenitega pisatelja zemljedelske stroke in enologa, je pokazal mladi Babo že v zgodnji mladosti stremeljnja svojega očeta v dvojni meri. Po končanih visokošolskih študijah na raznih nemških univerzah in zemljedelskih zavodih se je udejstvoval nekaj časa v svoji domovini, dokler se ni odzval leta 1860. vabilu, da prevzame vodstvo vinarske in sadjarske šole ki so jo v tem času ustanovili v samostanu v Klosterneuburgu. Le tri leta je bila šola privatna; l. 1863. je prevzela šolo, ki je bila edina te vrste v Avstriji, nižjeavstrijska deželna vlada. l. 1874. pa država, ki jo je istočasno izpopolnila v srednjo šolo.

Že od vsega početka ni smatral Babo ta zavod samo kot učilišče za sinove vinogradnikov, temveč za mesto, iz katerega so se dajali nasveti v najrazličnejših strokovnih vprašanjih, za mesto, kjer naj strokovnjaki tu-in iz inozemstva na skupnih konfe-

rencah rešujejo pereča strokovna vprašanja, za mesto, kjer se naj vzgajajo ne samo praktiki, temveč tudi pionirji modernega vinarstva in sadjarstva za vso srednjo in južno Evropo. Njegovi smeli načrti so se uresničili v polni meri; naši prvi in najboljše vinarski strokovnjaki (Dolenc, Belle, Skalicke itd.) so izšli iz tega zavoda.

Njegovemu prizadevanju je pripisovati, da se je pri tem zavodu ustanovil samostojni enološki institut, brez katerega si ni mogoče misliti napredka modernega vinogradništva, zlasti pa ne modernega kletarstva. Klosterneuburški zavod je s tem postal znanstveni zavod, ki rešuje vsa v stroko spadajoča vprašanja. Zaradi njegove sposobnosti in delovnosti je spoštovalo in cenilo Babo vse. Kot izvedenca so ga klicali v razne vinorodne dežele.

Da ohrani čim ožjo vez s prakso, je ustanovil in začel izdajati strokovni list „Weinlaube“ l. 1869., katerega vredni dedič je sedanja „Allgemeine Weinzeitung“.

Ko se je l. 1872. zanesla trsna uš v Avstrijo, je Babo takoj začel z uničevanjem škodljivca s pomočjo žveploogljika.

V Franciji so prvi začeli s cepljenjem evropske trte na ameriški podlagi. Babo je začel l. 1876. v Avstriji s suhim cepljenjem in l. 1877. je že priporočal zeleno cepljenje. Ker se ameriške podlage zaradi trsne uši niso smele uvažati, je Babo vzgojil iz pečk ameriških divjakov potrebni matičnjak in tako s svetlim zgledom bodril vinogradnike k potrpljenju in vztrajnosti.

Babo se je posvetil zopet organizatornemu delu. Prirejal je razstave grozdja in sadja, udeleževal se je z domačimi produkti razstav v inozemstvu, ustanovil je posredovalnico za prodajo vina kakor tudi poskusno klet. Sodeloval je pri osnovanju strokovnega društva za zaščito avstrijskega vinogradništva l. 1885, ter je bil izvoljen v centralni odbor.

Posebno plodonosen je bil Babo na strokovno-literarnem polju.

Krona njegovega dela je njegovo zadnje in največje delo „Handbuch des Weinbaues und der Kellerwirtschaft“, ki je izšlo v l. izdanju l. 1881. To veliko delo, ki izčrpno obravnava vsa poglavja vinarstva in kletarstva, nosi še danes, ko je doživelo že pet izdaj ter se je ob sodelovanju največjih vinarskih in kletarskih strokovnjakov razširilo in znanstveno poglobilo, ime Babo-Mach.

Kot izvrsten učitelj je bil Babo tudi oče svojim učencem, ki so mu to ljubezen vračali z globokim spoštovanjem. Izpolnjevanje dolžnosti je smatral za glavno nalogo vsakega. Le redko je koga grajal.

Njegovo plodonosno delovanje za klosterneburški zavod kakor tudi za vinogradništvo in kletarstvo centralne in južne Evrope je trajalo do l. 1891., ko je začel bolehati.

Babo je l. 1894. umrl. Njegov duh pa živi v vseh onih, ki so poklicani to panogo kmetijstva ne samo ohraniti, temveč jo okrepiti v korist vinogradnikov samih, kakor tudi v korist vsega gospodarstva ožje in širše domovine.

Inž. Ivo Zupanič.

Kriza našega kmetijstva.

V zvezi z vprašanjem prezadolženosti našega kmetijstva objavlja Voj. Gjorgjevič v beograjski „Politiki“ zanimive statistične podatke, ki se nanašajo na krizo našega kmetijstva.

Ce upoštevamo, da se v naši državi bavi 85% prebivalstva s kmetijstvom, je jasno, da kriza kmetijske produkcije predstavlja najvažnejši problem našega narodnega gospodarstva. To velja v isti meri za Slovenijo, čeprav se sestava slovenskega gospodarstva in težnje slovenskega kmetijstva v mnogih ozirih bistveno razlikujejo od gospodarske sestave ostalih pokrajin naše države in težen kmetijstva v teh pokrajinah. Od ozdravljenja kmetijstva v naši državi je v prvi vrsti odvisno tudi gospodarsko prospenjanje Slovenije, kajti povečanje kupne moči jugoslovenskega kmeta je za industrijo Slovenije eminentne važnosti. Poleg tega pa bi povečanje industrijske delovnosti v Sloveniji posredno vplivalo na uspešen razvoj vseh ostalih panog slovenskega gospodarstva.

Po podatkih, ki jih navaja Gjorgjevič, se obseg kmetijske produkcije v naši državi po svojem obsegu ne more primerjati z nobeno drugo panogo naše produkcije. Po raznih virih cení Gjorgjevič dohodek od kmetijske produkcije v naši državi na **35.4 milijarde Din** (18.6 milijarde Din od poljedelstva, 12.4 milijarde Din od živinoreje, 3.9 milijarde Din od gozdarstva in 0.5 milijarde Din od ribolova) napram **54.9 milijarde Din** dohodka od skupne produkcije. 64% vse produkcije odpade torej na kmetijstvo.

Čeprav se je skupni dohodek kmetijske produkcije po cenini povečal, vendar so se stroški produkcije in cene predmetov za konsum še v večji

meri dvignili. To ne velja samo za našo državo, temveč več ali manj tudi za ostale evropske države. V tem leži glavni vzrok krize kmetijstva v Evropi. V naši državi, predvsem v pokrajinah izven Slovenije, pa prihaja v znatni meri v poštev tudi visoka obresna mera za kmetijske kredite.

Ce primerjamo cene kmetijskih proizvodov v l. 1925/26. s cenami v l. 1913/14., tedaj vidimo, da so se cene kmetijskih proizvodov v zlatu dvignile v Svcici za 58.4%, Nizozemskem za 47.4%, v Jugoslaviji pa le za 38.7%. Ker pa so se cene predmetov za konsum v zlatu še v večji meri dvignile, je kupna moč kmeta znatno nazadovala. Iz izkupička za prodane kmetijske proizvode je mogel kmet v l. 1925/26. kupiti v naši državi le okrog dve tretjini (64.9%) onih konsumnih predmetov, ki jih je iz izkupička prodanih kmetijskih proizvodov lahko kupil v l. 1913/14. Ce se vzame, da je kupna moč kmetijskih proizvodov znašala leta 1913/14. 100%, tedaj je v l. 1925/26. padla v naši državi na 64.9%, v Nemčiji na 78%, v Českoslovaški na 72%, v Svcici na 89.5%, v Madžarski na 67.4%, v Avstriji na 48.5%. Ker pa v večini drugih držav odstotek prebivalstva, ki se bavi s kmetijstvom, ni tako velik, kakor v naši državi, zato nazadovanje kupne moči kmeta pri nas mnogo bolj vpliva na splosno gospodarsko stanje.

V Danski, Svcici in Nemčiji je bilo na podlagi pregleda številnih kmetijskih knjigovodstev ugotovljeno, da je rentabilnost kapitala, vloženega v kmetijsko proukcijo, padla na 1—2%. V l. 1925/26. je v Nemčiji 36% pregledanih kmetijskih knjigovodstev izkazalo izgube, čeprav je bila letina izredno dobra. Kmetijska kriza je torej izrazita tudi v državah, kjer je intenzivno kmetijstvo na najvišji stopnji razvoja, kjer je prodaja kmetijskih proizvodov vzorno organizirana in kjer se kmetijstvo poslužuje najcenejših kreditov pri svojih zadrugah.

Gjorgjevič po pravici smatra, da bi bila dobra organizacija zadrugarstva najuspešnejše sredstvo za olajšanje krize in rešitve problema naše kmetijske produkcije. Kreditno zadrugarstvo je povsod najugodnejše vplivalo na razvoj kmetijstva ter omogočilo cenen kmetijski kredit, zato bi morala tudi naša država temu vprašanju posvetiti največjo pozornost.

Gnojilni poskusi s čilskim solitrom.

Kakor v prejšnjih letih, je tudi v tekočem letu Delegacija proizvajalcev čilskega solitra izvedla v Sloveniji številne gnojilne poskuse z raznimi umetnimi gnojili. V tem letu je hotela dognati:

1. za katero količino se poviša pridelek, če trošimo superfosfat ali kalijevo sol v zvezi s čilskim solitrom, ali čilski soliter sam, ter

2. kakšen povišek pridelka da 1 kg superfosfata, 1 kg kalijeve soli v zvezi s čilskim solitrom, ter 1 kg čilskega solitra samega.

Gnojilni poskusi pri žitu in koruzi so bili na štirih parcelah po 100 štirjaških metrov velikih. Prva je ostala zaradi kontrole negnojena, druga je bila pognojena s 3 kg superfosfata in 1½ kg čilskega solitra (PN), tretja s 1½ kg 40% kalijeve soli in 1½ kg čilskega solitra (KN), četrta samo s 1½ kg čilskega solitra (N). Pri koruzi se je vzela množina kalijeve soli in čilskega solitra po 2½ kg. — Pripominja se, da so tu navedene številke povprečne mere iz 34

različnih poskusov, izvedenih pri šestih naših glavnih kulturnih rastlinah.

K 1. Na enem hektarju se je pridelalo s takim gnojenjem v kg:

Število poskusov	Pridelek	Superfosfat in		Kalijeve sol in		Čilski soliter	
		čilski soliter		čilski soliter			
		zrnja	slame	zrnja	slame	zrnja	slame
5	pšenice	620	840	400	480	260	480
3	ječmena	470	470	320	400	260	310
8	ovsa	500	1070	380	840	270	840
5	koruze	1240	1360	1500	1160	980	1260

Pri poskusih na krompirju in pesi se je opustil superfosfat, zaradi tega so bile samo tri poskusne parcele. Množina kalijeve soli in čilskega solitra je znašala po 2½ kg na parcelo. Pridelek se je ugotovil samo za gomelje krompirja in za pesne korenine.

Na enem hektarju se je pridelalo v kg:

Število poskusov	Pridelek	Kalijeve sol in čilski soliter	Čilski soliter
6	krompirja	4300	2900 kg
7	krmske pese	8900	5500 kg

Iz teh poskusov je lahko posneti, kakšen uspeh se doseže z umetnimi gnojili in še posebej s čilskim solitrom. Pri krompirju in pesi sta dušik in kalij enako potrebna, zato se morata vedno obadva skupaj trositi.

K 2. Še bolj važno pa je vedeti, kaj dosežemo z enim kilogramom posameznih umetnih gnojil, kajti od te ugotovitve je odvisna dobičkanost gnojenja z njimi. V sledeči razpredelbi vidimo, koliko več pridelka je dal 1 kg samega čilskega solitra ter koliko 1 kg superfosfata in 1 kg kalijeve soli, ki sta bila dodana čilskemu solitru.

1 kg teh gnojil je dal več pridelka v kilogramih:

Pridelek	Čilski soliter		superfosfat		kalijeve sol	
	zrnja	slame	zrnja	slame	zrnja	slame
pšenice	1.74	3.20	1.20	1.20	0.94	—
ječmena	1.74	2.05	0.70	0.53	0.40	6.60
ovsa	1.80	5.60	0.77	0.77	0.74	—
koruze	3.92	5.04	1.04	1.40	2.80	—
krompirja	11.60	gomelja	—	—	5.60	gomelja
krmske pese	22	korenja	—	—	11.20	korenja

Iz teh uspehov poskusov sledi, da je čilski soliter, to je dušik v obliki solitrne kisline, najbolj učinkovito gnojilo za pospeševanje rasti kakortudi pridelka v zrnju gomolju in korenju. Posebno ugoden uspeh kaže pri koruzi, krompirju in krmski pesi. Njemu sledi pri žitih superfosfat, ki vpliva na zrnje, manj na slamo, pri krompirju in pesi pa ne prihaja toliko v poštev. Najmanjši uspeh pri žitih kaže kalij, nasprotno pa največji učinek pri koruzi, krompirju in pesi. Iz teh poskusov si bo lahko vsak kmetovalec napravil svoje sedbo, kako in s čim bo v bodoče gnojil svojim kulturnim rastlinam.

L.

Bohinjski sir.

Naši sirarji so poslali na letošnjo kmetijsko razstavo v Ljubljani svoje izdelke pod različnejšimi imeni, kakor: **bohinjski sir** (iz Češnjice, Čitenj, Hraš pri Lescah, Radeč-Planice), **bohinjski emendolec** ali **boh. ementaler** (iz Stare Fužine, Savce, Ribnega pri Bledu, Podkorena in Podhoma), **ementaler sir** (iz Srednje vasi, Vrhnike, Kostanjevke, Izluk, Bistrice pri Št. Rupertu), **domači emendolec** (iz Osrednjih mlekarn v Ljubljani in **emendolec** (iz Logatca in Horjula). Skupaj pet različnih nazivov!

V tržnih poročilih, ki jih izdaja mestni magistrat ljubljanski, je naveden samo **bohinjski sir**, do čim izdaja mariborski magistrat poročila, v katerih notira cene za **ementaler sir**, **poementaler sir** in za **groyer**. V poročilih mednarodne trgovine pa notirajo za Slovenijo in Jugoslavijo 1. **original ementaler**, 2. **imitiran ementaler**, t. j. domači ementaler, in 3. **bohinjski groyer**.

Vsa ta različna nazivanja našega sira so dala povod članku, ki je izšel v 21. številu „Kmetovalca“ pod zgornjim naslovom in ki zasleduje le ta cilj, da pridemo tudi pri nas do enotnejšega nazivanja in da dvignemo s tem tudi trgovski pomen naših domačih izdelkov. V dotičnem članku je bilo tudi rečeno, da lahko imenujemo naše trde sire z ozirom na način izdelovanja in na kakovost blaga **poemendolec** in da velja ime bohinjskega sira le za označbo kraja, kjer ga proizvajamo.

Na ta članek je poslal g. Alfonz Mencinger odgovor, iz katerega povzamemo dobesedno sledeče važne misli. Mencinger pravi:

„Znamka poemendolec je najnesrečnejši trgovski izraz, ki se je mogel roditi samo na Vorarlberškem in ki so ga znali trgovci izrabljati skozi desetletja sebi v prid. Ali je treba po vseh žalostnih izkušnjah sedaj slediti na tej žalostni poti? — Zagarjam stališče, da naj se v radovljiškem srezu izdelani sir nazivlja „Bohinjski ementaler“. Upravičenost tega naslova podkrepujem takole:

1. Svetovni sirarski trg pozna že skozi desetletja dva tipa bohinjskega sira, namreč bohinjski ementaler in bohinjski groyer.

2. Zavzemam se za naziv „ementaler“ zaradi boljše trgovske konjunkturo.

3. To nazivanje je tudi zgodovinsko utemeljeno. Pred dobrimi 50. leti je takratni župnik v Boh. Bistrici, gosp. Ivan Mesar, sprožil idejo izdelave trdega sira in Bohinjcem priskrbel kot prvega sirarja učitelja iz švicarskega Ementala g. Hitzza. Ta je učil Bohinjce izdelovati sir po takratnem ementalerskem vzorcu. — Ugotavljam, da se še danes izdeluje v ožjem Bohinju izvzemši ene sirarne sir ementalerskega tipa, kateremu vzorcu sledi tudi sirarne v radovljiškem srezu. Zato je znamka „Bohinjski ementaler“ upravičena, vsebuje namreč v sebi poreklost (izvirnost, provenienco) in tip.

4. Dokazano dejstvo je, da so praktično delujoči sirarji ne samo širom Slovenije nego tudi širom vse Jugoslavije vkljub mogoče osebnim hibam najboljši sirarji Bohinjci, ki vkljub dosedanji pomanjkljivi teoretični izobrazbi znajo tudi iz najprimitivnejšega sirarskega kotla doseči to kar more zahtevati od njih prevdaren producent.

5. Po ljubljanskem velesejnu vprizorjene sirarske razstave so svedočile do sedaj, da dosega

bohinjski sir že danes 84—85% švicarskega prvovrstnega ementalskega vzorca. O „polementalerju“ torej ne more biti več govora.

6. Mednarodni mlekarški kongres, ki se je vršil letos meseca marca v Parizu in na katerem je bilo po delegatih zastopanih 25 držav, med njimi tudi naša, se je baš zaradi višje trgovske vrednosti sira izjavil soglasno za to, da bodi **tudi izvor** sira točno označen, naj se zato krajevno rajonira, provenienca zakonito zaščiti proti trgovskemu izrabljanju potom imitacij in krivice temeljito kaznuje.“

Tako g. Mencinger o bohinjskem siru. Ker odgovarja ime „bohinjski ementalec“ povsem današnjim smernicam sirne trgovine, ker vsebuje provenienco in način izdelave, je tako nazivanje upravičeno in je le želeli, da ga za radovljiški okraj splošno vpeljemo. Vprašanje pa nastane, kako naj imenujemo sire, ki se izdelujejo po drugih delih naše dežele, po Notranjskem, Dolenjskem itd.? To vprašanje ostane še vedno odprto. Zato prosimo interese, da se prigrasijo k temu vprašanju in povedo svoje mnenje.

Pri tem je sledeče poudarjati. Besedo „polementalec“ je treba pravilno umevati. To ni 50% ementalec ali za polovico manj vreden ementalec, kakor se tu in tam misli in tudi zlorablja v trgovskem pogledu, ampak to je danes izraz za **doma izdelan**, torej za **domač ementalec** v razliko od originalnega ementalca, ki ga izdelujejo v Švici. V svetovni trgovini razločujemo danes sploh te dva tipa ementalca, namreč **originalni ementalec** (iz Švice) in **polementalec** (imitacija ali posnetek pristnega ementalca), ki gre **pod tem imenom** v kupčijo (kakor v Avstriji in na Češkoslovaškem) ali pa **pod imenom dotične dežele** (laški ementalec, ogrški ementalec itd.). Dobro uspeli polnomastni **polementalc** se danes v Avstriji in na Češkoslovaškem kot domač izdelek visoko cenijo in dobro plačujejo. Na Dunaju so bile cene dne 5. novembra za **1 kg polementalca** pri prodaji na veliko po 35.20 do 43.20 dinarjev in pri oddaji na drobno po 38.40 do 49.60 dinarjev. V Salzburgu so pa notirale 2. novembra na mestu sirarne pri prodaji na veliko in za prvovrstno blago po 33.60 Din in za navadno blago po 30.40 Din za 1 kg. Torej dosti lepše cene kakor pri nas!

Zanimati utegne naše interese tudi to dejstvo, da gre danes pristni ali originalni ementalec v Severno Ameriko v zadnjem času pod novo zaščitno znamko in pod imenom „švicarski sir“ („Swiss Cheese“), torej pod imenom, ki je prišlo pri nas že dolgo ob svojo veljavo. Švica je prodala l. 1926. v Severno Ameriko nič manj kakor 7,290.000 kg ementalca. Izpremenila mu je ime in mu dala zaščitno znamko, da si ohrani dosedanji trg pred konkurenco z inozemskimi ementalci, ki silijo od raznih strani v to deželo.

— n.

Krmljenje doječih svinj.

Največ dela in skrbi povzročata našim gospodinjam krmljenje doječih svinj. In to mnogokrat nepotrebno! Šest do sedemkrat leti gospodinja vsak dan v hlev in krmi doječo svinjo. Poklada ji navadno topel napoj oz. oblodo in to povzroči naravno še več dela.

Od doječe svinje zahtevamo predvsem, da nam dá zadosti mleka. Mlečnost svinje pa je odvisna od dveh činiteljev: od prirojene sposobnosti in od krmljenja.

Ako mlečnost ni prirojena, oz. podedovana, tudi najboljše krmljenje ne more zvišati znatno in zadovoljivo množino mleka. Zaraditega izberimo za pleme le pujske, ki so potomci dobre svinje-dojke!

Hrana za doječe svinje naj bo obilna in zadosti bogata na beljakovinah. Beljakovine so najvažnejša snov za tvorbo mleka. Ako manjka teh, uporabi svinja beljakovino lastnega mišičevja oz. mesa in žival hujša in mršavi vedno bolj in bolj. To žalostno dejstvo opazimo po mnogih naših kmečkih hlevih, v katerih najdemo svinje-dojke, suhe kot trska, z malo mleka in naravno tudi dovzetnejše za bolezni. Do takega shujšanja pa doječe svinje iz razlogov splošne dobičkanosti ne smejo nikdar priti. Dajmo jim zaraditega obilno krme, ki bo tudi bogata na beljakovinah!

Temeljna krma za svinje-dojke naj bo poleti zelena detelja, pozimi pa sirova razsekana pesa. Razentega pa pokladajmo zadosti beljakovinstih krmil, predvsem žitnega zdroba, posnetega mleka (celo neposneto mleko ne vsebuje več beljakovin kot posneto!), ribje moke, mesne moke itd. Na podlagi poizkusov g. inž. Dornika je prav priporočljivo napraviti za dobo par tednov krmljenja mešanico žitnega zdroba in drugih tečnih krmil. Napravi se n. pr. mešanica iz: 60 kg ječmenovega zdroba, 25 kg ovsenega zdroba, 9 kg ribje moke, 5 kg mesne moke in 1 kg stolčene krede. Ako imamo posneto mleko, le-to lahko nadomesti del ribje in mesne moke. 0.20 kg te moke je enako redilno, kakor približno 4 kg posnetega mleka. Navedena mešanica tečnih krmil nam ostane nepokvarjena kake 4 tedne. Doječa svinja dobi od te zmesi po velikosti in teži 2 do 4 kg dnevno. Pokladamo to zmes tudi v obliki mrzlega napoja, in sicer prvi teden trikrat od drugega tedna naprej pa samo dvakrat na dan. Vsem ostalim svinjam pa je pokladati žitni zdrob v sirovi in gosti, kašnatih obliki. Ribjo moko ima na razpolago Kmetijska družba v Ljubljani. Stojimo v praksi sicer na stališču, naj kmet dokupi čim manj mogoče za investicije v svojem obratu. Vendar nam v temu slučaju račun jasno kaže, da je mnogo bolj dobičkanosno kupiti ribjo moko, mleko pa odprodati, čeprav bi dobili za to le po Din 1.50 za 1 l. Dokup in pravilna uporaba ribje moke se torej gospodarsko izplača!

Po navedenem načinu krmljenja si prihranimo **mного, mnogo dela** in tudi goriva in nazadnje **bolje izkoristimo** redilne snovi v krmi. Izkušnja je tudi pokazala, da svinji bolj hasne hladen napoj kot topel. Pri hladnem napoju poleti ni nevarnosti, da bi se ostanki v koritu skisali, in da bi le-ti povzročili nevarne izpremembe mleka ter bi bili vzrok nadvse neprijetni driski pujskov.

Izkušnja je dalje pokazala — saj tako dokazujejo odlični avstrijski strokovjaki gg. Müller, Hornich, Dornik itd. —, da je za razvoj pujskov najboljše, ako le-ti ostanejo pri svinji **deset tednov in sesajo**. Da se svinja razbremeni, je pokladati pujskom od 3. do 4. tedna najprej toplo, s posnemalnikom posneto mleko kot napoj in ječmenov oz. pšenični zdrob v obliki mrzle, sirove kaše. Ako ni kravjega mleka, dajmo pujskom najprej hladen napoj iz na-

Uspeh škropljenja z „karbokrimpom“ v sadnem vrtu na kmetijski šoli na Grmu. Pritlična jablana na desni so škropljena, na levi strani pa neškropljena.

vadne pitne vode in nato mrzlo kašo iz ječmenovega zdroba in ribje moke. Izkušnja je pokazala, da pujske mnogo bolje in močnejše vzredimo, ako jih pustimo sesati do 10. tedna in jim kot priboljšek pokladamo le sirovo mrzlo kašo ječmenovega zdroba in ribje moke — kakor pri našem običajnem načinu vzreje, ko pustimo sesati le do 5. tedna in krmimo pujskom kravje mleko. To mleko je čisto druge sestave kot prasičje in dokazano je, da povzroči pri pujskih drisko največkrat kravje mleko, ki ni prave sestave in ni več povsem sveže.

Ako bomo svinjo krmili, kakor je poprej opisano, vključ 10 tedenskem dojenju ne bo shujšala, ampak se bo celo zredila ter bo dajala vedno zadosti mleka za pujske. Tudi je praksa pokazala, da nevarnost izpremembe mleka svinje-dojke vsled enkratnega ali dvakratnega bukanja ni velika. Če doječa svinja izgubi tek in neha žreti, je najbolje, da jo spustimo na prosto, v tekališče ali na pašo. Žival raje in si v zemlji poišče to, kar ji je najbolj koristno za neredno prebavo. Redno spuščanje na prosto izredno ugodno vpliva na zdravje svinj. Slab tek in neješčnost popravi mnogokrat tudi manjša množina prsti, zidnega ometa, klajnega apna, ki ga pokladamo stalno prasičem. Izredno dobro vpliva na prebavo svinj tudi premog, ki ga grizejo prasiči s pravo slastjo in ga dajemo živalim od časa do časa.

F. Wernig.

Arborin in karbokrimp.

Po prizadevanju Kmetijske družbe so se izvedli letos širom Slovenije številni primerjalni poskusi škropljenja z **arborinom** in **karbokrimpom** pod nadzorstvom strokovnjakov. Na podlagi poročil se je izkazalo, da sta oba skoraj enako učinkovala. Razna gołazen in nevarni sadni škodljivci, kakor krvave uši, listne uši, kaparji itd., so vidno že tekom leta odnehali. Pa tudi mah in lišaj, katerega je pri nas

več kakor dovolj na sadnem drevju, sta po temeljitem škropljenju odpadla. Iznova se je izkazalo, da je zimsko škropljenje drevja s temi sredstvi vse-kakor neobhodno potrebno, če hočemo ohraniti drevje zdravo.

Podoba 49. nam kaže uspeh škropljenja s karbokrimpom na pritličnem nasadu grmske šole, ki se kaže v tem, da je škropljeno drevje bolj zdravo in bolj krepke rasti.

Tvrdka „Chemotechna“ v Ljubljani nam sporoča, da bo oba preparata izdelovala sedaj v Ljubljani pod imenom „**Arborin**“. Oba izdelka se namreč pripravljata iz katranovil olj, spojenih s posebnimi mili in raznimi primesmi, ki se raztope v vodi v sivkasto-mlečno tekočino. Zatiralno sredstvo v teh izdelkih je pravzaprav katranovo olje, ki je raztopno v vodi.

Ponovno priporočamo kmetovalcem-sadjarjem, da si skupno naročajo arborin, najbolje potom svojih podružnic pri Kmetijski družbi in da se začne pri nas sadno drevje vse splošno sedaj pozimi škropiti. Pomniti je, da je zimsko zatiranje sadnih škodljivcev najbolj uspešno.

Fr. Kafol.

Kmetijska razstava.

Razstava konj.

V nedeljo, 25. septembra 1927 se je vršila konjska razstava, k je obsegala poleg plemenskih tudi pet gospodarskih konj. Vsega skupaj je bilo 95 konj. V zvezi s to razstavo se je priredila dirka konj, in sicer v soboto, 24. septembra in v nedeljo, 25. septembra popoldne. Ena in druga prireditelj je bila v rokah kola jahačev in vozačev. Nedeljska dirka je privabila do 10.000 gledalcev na obsežno vojaško vežbališče pri Dev. Mar. v Polju. Navzoči so bili razni dostojanstveniki in zastopniki tujih držav in domačih oblasti.

Letošnja konjska razstava, ki se je izvršila s pomočjo konjerejskega društva za ljubljansko oblast, je še bolj uspela kakor lanska razstava, ker je štela še lepši material. Videti je

bilo prav lepe živali. Najbolj so se odlikovali zopet žrebci iz žrebčarne na Selu, ki so vzbujali splošno občudovanje. Tudi kobilarna I. Lenarčiča na Verdu je med drugimi postavila prav lepe živali lipicanske krvi na ogled.

Pri premiranju sta poslovali dve komisiji, da se je moglo delo tekom dopoldneva končati. Vsa razstava se je brezhibno izvršila, za kar gre hvala predvsem upravitelju državne žrebčarne g. Gostiču, ki se je zelo potrudil za to ureditev.

Premije so prejeli sledeči konjerejci:

1. **Za kobile z žrebeti**, toplokrvne: I. Lenarčič z Verda, M. Novak iz Dolenje vasi; za mrzlokrvne pa: F. Molj iz Vogelj, I. Peršin iz Tomišlja, I. Susman iz Strahomera, A. Marinko iz Vnanjih gorc, I. Skok iz Mengša in I. Škraba iz Črne vasi.

2. **Za plemenske kobile brez žrebet**, toplokrvne: I. Lenarčič z Verda, G. Vidic iz Lukovice, graščina Fužine pri Ljubljani, A. Jurša iz Gor. Radgone; za mrzlokrvne pa: I. Tegl iz Črne vasi, M. Lenarčič iz Bresta, I. Fajdiga iz Vodovelj, I. Skok iz Mengša in A. Lampe iz Sp. Bernika.

3. **Za tri- in štiriletne žrebce**, toplokrvne: F. Zemljic iz Ljutomer, F. Kovačič iz Cvena pri Ljutomeru, F. Osterc iz Vučje vasi, A. Slavič iz Banovec pri Ljutomeru, graščina Fužine pri Ljubljani, in za mrzlokrvne: R. Černivec iz Potoka, I. Mrak iz Plešivce, M. Lenarčič iz Bresta, A. Šorjak iz Blata, mestna občina v Ljubljani, Fr. Torič iz Frankovcev in Fr. Škerget iz Središča.

4. **Za dvoletne žrebce**, mrzlokrvne: Fr. Sitar iz Stožic, A. Černivec iz Koseze-Vodice, A. Rus iz Loga, M. Smuk iz Bevč, A. Galle iz Gornje Šiške, Fr. Torič iz Frankovcev in Fr. Petek iz Zamošanov.

5. **Za enoletne žrebce**, toplokrvne: I. Lenarčič z Verda, F. Markič z Iga, V. Kalan iz Ljubljane, F. Skubic iz Daljnega vrha pri Novem mestu, za mrzlokrvne pa: I. Trnovc iz Podsmreke, F. Molj iz Vogelj, I. Sterle iz Črne vasi in I. Babič iz Loperšic.

6. **Za žrebce**, toplokrvne: M. Filipič iz Stare vasi pri Ljutomeru, I. Lenarčič z Verda, graščina Fužine pri Ljubljani, M. Zorman iz Ljubljane, mestna občina ljubljanska, za mrzlokrvne: I. Burger iz Vnanjih gorc, I. Sterle iz Črne vasi, I. Modic iz Bresta, I. Babnik iz Bizovika.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko-gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znakah) za stroške.

Vprašanje 85. Ali sme lovec po vinogradih goniti in streljati divjačino in kdo je posestniku odgovoren za škodo, ki se mu jo s tem napravi? **Kdaj se sme po vinogradih loviti?** (M. C. v Z.)

Odgovor: § 61. lovskega zakona za Štajersko pravi med drugim: „Od početka spomladi do končane žetve se ne sme na obdelanih njivah in po vinogradih ne loviti, ne goniti, niti ne iskati divjačine s psi, ako lastnik zemljišča tega izrecno ni dovolil. Izvzete od te prepovedi so njive, ki so obdelane s krompirjem ali s koruzo, repo in zeljem v vrstah ali pa z drugimi sadeži v širokih vrstah ali razdaljah. V dobi od 1. februarja do 15. avgusta se pri braki ne sme loviti, vendar sme lovski upravičenec odganjati jelenjad iz obdelanih zemljišč vsak čas tudi s psi.“ — Škodo, ki jo naredi lovec v vinogradu, mora seveda sam kriti. **Inž. Šivic.**

Vprašanje 86. Govori se, da je polivanje gnoja z gnojnico škodljivo, ker se ne more gnoj pravilno razkrajati. Ali je koristno polivati gnoj z gnojnico? (I. P. v P.)

Odgovor: Polivanje gnoja z gnojnico nikakor ne ovira pravilnega razkrojevanja, ampak nasprotno ga še celo pospe-

šuje. Gnoj mora biti vlažen, toda ne premoker. Presuh gnoj se hitro in slabo razkraja ter izgublja hranilne snovi. V moči ležeč gnoj se pa razkraja le polagoma in neprimerno. Gnoj ohranimo vlažen, če ga polivamo z gnojnico. Kar je gnoj ne popije, se itak steka nazaj v gnojnično jamo. Poleti ga polivamo bolj pogosto, pozimi ali v deževni dobi pa le bolj poredko. Nikdar pa ni gnojnice škropiti s škropilnikom, ker pri tem izpuhti mnogo amoniaka. **L.**

Vprašanje 87. Ozimno pšenico, ki je že ozelenela, nameravam pognojiti s kaljevo soljo, superfosfatom in apnenim dušikom. Rad bi vedel, če so ta gnojila primerna za to žito in kdaj je najprikladnejši čas za gnojenje. **Kako pravilno gnojim ozimni pšenici?** (I. F. na V.)

Odgovor: Če ste hoteli gnojiti ozimni pšenici s kaljevo soljo, superfosfatom in apnenim dušikom, bi bili morali to storiti še pred setvijo, da bi se ta gnojila zmešala z zemljo. Sedaj pozimi, ko je pšenica že ozelenela, jo lahko pognojite samo s kaljevo soljo (150 kg) in superfosfatom (300 kg na ha), ki se tekom zime raztopita in prideta do korenin. Apnenega dušika pa ni trositi po vrhu pšenice, ker bi jo deloma osmодil. večina njegovega dušika bi pa izpuhtela v zrak. Namesto tega gnojila potrosite spomladi, takoj, ko začne pšenica poganjati, 150 kg čilskega solitra na hektar. To gnojilo bo izredno dobro učinkovalo na razvoj pšenice. **L.**

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica Marbreg in okolica je zborovala 6. novembra 1927. Od 68 članov je bilo 18 navzočih. Pred začetkom zborovanja sta predavala veter. Kolenc iz Dravograda o živinozdravstvu in M. Zupanc iz Maribora o živinoreji. Načelnik Mravljak se je zahvalil obema strokovnjakoma za poljudno predavanje in gerentu okr. zastopa za diplome in pohvalnice za uspešno živinorejo, ki so se med odlikovane živinorejce pri tej priliki razdelile. Nato je poročal obsežno o delovanju podružnice, o nabavi umetnih gnojil, o napredku hmeljarstva in o delovanju hmeljarskega odseka, ki se je csnoval pri podružnici. Grajal je pa tudi premalo zanimanje kmetovalcev, ki so včlanjeni, kar se kaže tudi na slabi udeležbi pri sestankih in občnih zborih. Tajnik je poročal o stanju hmeljskih nasadov, priporočal porabo čilskega solitra pri hmelju in vneal člane k živahnejši delovnosti pri preizkušanju semena, umetnih gnojil itd., poročal o stanju podružničnega orodja in strojev. Iz računskega zaključka je povzeli, da je imela podružnica 2510 Din dohodkov in 1966 Din izdatkov. V odbor so bili izvoljeni: P. Mravljak, načelnikom, inž. Fr. Pahernik, namestnikom, Iv. Predan, tajnikom in blagajnikom, I. Langeršek, Fr. Sgerm, Mart. Vinšek in Fr. Helbl. Za delegata sta bila izvoljena P. Mravljak in I. Pahernik.

Kmetijska podružnica Velike Lašče je imela svoj občni zbor dne 13. novembra. Od 104 članov je bilo 40 navzočih. Iz poročila načelnika je bilo povzeti, da je podružnica nabavila moderno mlatilnico z bencinskim motorjem, da je zgradila stavbo za spravlanje strojev in za skladišče za umetna gnojila, za kar se je zahvaliti ministru Puclju. Računski zaključek izkazuje 82.617 Din dohodkov in 80.369 Din stroškov. Za delegata so bili izvoljeni: minister n. r. in poslanec I. Pucelj, I. Hočevnar in Fr. Lunder. Pri slučajnostih se je sklenilo naprositi Kmetijsko družbo, da bi imela v Vel. Laščah zalogo pripravnih strojev in umetnih gnojil.

GOSPODARSKE STVARI.

Sejm za kožuhovino v Ljubljani se vrši dne 23. januarja 1928. v prostorih ljubljanskega velesejma sporazumno z upravo istega in Lovsko zadrugo. Opozarjamo vse lovece.

da divje kože najbolje prodajo na tem sejmu in naj jih ne odajajo poprej raznim prekupcem. Lovska zadruga ima direktno zvezo z domačimi in tujimi odjemalci, ki plačujejo za blago svetovne cene. Vsa prireditve je zasnovana širokopotezno in bo sejm na podlagi pridobljenih izkušenj letos bolje uspel. Seveda pa mora biti zbranega mnogo blaga, ker samo tako je mogoče povabiti na nakup inozemce, ker se jim sicer potovanje ne izplača. Zato je dolžnost vsakega zavednega lovca, da pošlje vse pridobljene kože na naslov „Divja koža“ velesejm, Ljubljana, ker samo v slogi in medsebojni podpori je moč in izgled na uspeh. — Pri tej priliki opozarjam vse lovce, da dobro in pravilno posuše kože. Škoda bi bilo, če bi se vsled nepazljivega ravnanja skvarile, ker bo blago vsled zgodaj nastopivše zime sicer prav dobro. Ne sušite kožo na peči, ampak na zraku! Kožo se mora dobro očistiti in napeti. Dobro posušena koža je vredna še enkrat toliko kot slabo posušena iste kakovosti. Vsakdo, ki poveri kože v prodajo „Divji koži“, more takoj dobiti do 60% njih vrednosti kot predujem, kar bo dobrodošlo zlasti poklicnim lovcem, ki so navezani na svojo lovsko srečo. Vsa podrobna pojasnila daje brezplačno in radovoljno urad. velesejm v Ljubljani.

Licencovanje zasebnih žrebcev. Razglas velikega župana mariborske oblasti o priglasitvi zasebnih žrebcev k licencovanju. Na podstavi zakonitih predpisov o licencovanju žrebcev se razglašja, da morajo lastniki žrebcev, ki nameravajo v prihodnji plemenilni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, priglasiti te žrebce najpozneje do 31. decembra 1927. pri onem sreskem poglavarju (mestnem magistratu), v čigar okolišju se nahajajo. Pri priglasitvi, ki se vrši pisмено ali ustno, se mora obenem naznaniti: 1. ime, priimek in bivališče lastnika; 2. pasma in rod, starost in barva, kakor tudi kraj, v katerem stoji žrebec. Opozarjam, da se žrebce toplokrvnih pasem pod štirim leti in mrzlokrvnim žrebce pod tremi leti splošno ne daje dopustilo za spuščanje. Svoječasno bom razglasil, kje in kedaj bo pregledovala komisija priglašene žrebce in dajala dopustila (licenco). — Maribor, dne 5. decembra 1927. Veliki župan: Dr. Schaubach, s. r.

Izdaja gozdnih sadik. Spomladi 1928. se bodo oddajale iz državnih gozdnih drevesnic v mariborski oblasti gozdne sadike po naslednjih cenah za 1000 komadov: 3-letne smreke, semenke po 90 Din; 4-letne smreke, presajenke po 110 Din; 2-letne črni bor po 80 Din; 2-letne beli bor po 80 Din; 2-letne macesen po 140 Din; 1-letne akacija po 100 Din; 2-letne jesen po 170 Din; 1-letne hrasti po 130 Din; 2-letne hrasti po 150 Din; 1-letne kostanj, pravi po 180 Din; 3-letne kostanj, pravi 220 Din; 2-letne črni oreh po 250 Din; 2-letne črni javor po 150 Din; 1-letne kanadski topol (sajenke) po 250 Din; kanadski topol: a) 2-letne sajenke po 300 Din; b) neokorenjeni potaknjenci po 100 Din; 2-letne črna jelša po 100 Din; vrbe (neokorenjeni potaknjenci) po 60 Din. — Navedene cene veljajo pri prevzemu gozdnih sadik v drevesnici. Stroški morebitne pošiljatve se zaračunajo posebej. Naročilo naj se vložijo ustno ali pisмено do konca januarja 1928. pri županstvu, sreskem šumarskem referentu ali okrajnem gozdarju. Pri naročilih naj se navede število in vrsto sadik, natančen naslov gozdnega posestva in pri pošiljanju po železnici ali po pošti tudi železniško postajo oziroma pošto. Priporoča se, da prinesejo naročniki ob prevzemu sadik vreče. O oddaji sadik se bodo naročniki pravočasno obvestilo.

KMETIJSKE NOVICE.

Nagrade za ribarsko-policijsko službo. Veliki župan mariborske oblasti je podelil častno nagrado onim orožnikom, ki so se v izvrševanju ribarsko-policijske službe s posebno

vnmemo in uspehom izkazali. Prvo nagrado od 1000 Din prejme g. **Ivan Lužar**, orožniški kaplar v Ljubnem, okraj. Gornji grad. Dve drugi nagradi po 500 Din pa dobila g. **Ivan Kocutar**, narednik pri Sv. Petru pri Mariboru in kaplar **Gvidon Zorenč** v Slovenski Bistrici. Nagrade se bodo izplačale pred božičnimi prazniki.

Zborovanje gorenjskega pascenskega okraja, ki je bilo za dan 8. XI. t. l. zaradi nepredvidene zapreke v zadnjem trenutku odpovedano, se bo vršilo nepreklicno v ponedeljek, **19. dec. v Kranju v „Ljudskem domu“ ob 9. uri dopoldne.** Dnevni red ostane neizpremenjen. Kmetovalci iz Gorenjske, posebno pa iz okolice Kranja, naj bi v velikem številu potovali na zborovanje, ker se bo govorilo o važnih vprašanih naše živinoreje, posebno o razširjenju živinorejskih organizacij.

Tečaj za živinorejske inspektorje: Petindvajsetega oktobra je bil na zagrebški univerzi otvorjen trimesečni pripravljalni tečaj za polaganje izpita za živinorejske nadzornike. V tečaj so se sprejeli agronomi in veterinarji, ki so dokazali najmanj petletno specialno prakso v živinoreji. Prijavilo se je iz vse države skupaj deset kandidatov, in sicer sedem agronomov in trije veterinarji. Po pokrajinah so 4 iz Hrvaške, 2 iz Bosne in 2 iz Slovenije, 1 iz Dalmacije in 1 iz Vojvodine. Po narodnosti je 6 Hrvatov, 2 Srba in 2 Slovence. Od agronomov so trije nastavniki na kmetijskih šolah, trije so pri oblastnih in 1 pri srezu. Vsi veterinarji so sreski veterinarski referenti.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Na udanostno brzojavko z občnega zbora smo prejeli od ministra dvora sledeči odgovor: „Njegovo Veličanstvo Kralj se srčno zahvaljuje za izjavo udanosti, katero ste poslali prilikom letne skupščine D. K. S. — **Natančnejši naslov** naj javi tov. Ivo Prelog, G. R., Gornja Radgona.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za ljubljansko in mariborsko oblast, „Odsek za posmrtno pomoč“ opozarja s tem vse one cenjene tovariše, ki imajo namen pristopiti k odseku, da je pristop po novem letu v zmislu pravil dražji, vsled česar so vabljivi, da izrabijo čas za vplačilo pristojbin še v tem letu.

URADNE VESTI.

Zapisnik seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo, 14. novembra 1927.

(Dalje in konec.)

G. predsednik je pojasnil nadalje, da je družba sklenila pogodbo s tvrdko Hofherr-Schranz, ki ji je dala v komisijo svoje stroje. To komisijsko zalogo si gospodje odborniki lahko ogledajo v skladišču. Stopila je v zvezo s tvrdko Nechvile na Dunaju zaradi komisijske zaloge škropilnic tipa „Avstria“, ki bodo nosile ime Kmetijske družbe. Ravnotako skuša družba doseči od tvornice v Hrastniku zastopstvo za odprodajo superfosfata v vsej Sloveniji.

G. Supanič je priporočal semena s semenogojne postaje v Beltincih. — **G. Steblovnik** je svetoval, naj družba skuša dobiti od ministrstva ali od oblastnih odborov primerno podporo, s katero bi dajala travna in deteljna semena po znižani ceni kmetovalcem, kakor se je to dogajalo pred vojno. — **Tajnik** je poročal, da akcija, ki jo je družba uvedla pred dvema leti zaradi gojenja travnega semena doma, je deloma uspela, ker ga je družba že letos lahko nakupila nekaj sto kilogramov. — Glede krompirja „Alma“ so v splošnem skoraj vsi zadovoljni, tako glede rodovitosti kakortudi glede kakovosti. Le dva gg. odbornika sta izjavila, da pri njih ni uspel. Vzrok sta pa lahko suša ali neprikladna tla.

5. **Določitev termina za jubilejno kmetijsko razstavo.** Po daljši razpravi se je sklenilo, naj se jubilejna kmetijska razstava vrši spomladi od 10. do 25. maja, ko je najbolj prikladna za obisk kmetovalcev. Po možnosti se pa naj vrši tudi jeseni vsaj sadna razstava. Če bo mogoče, naj se združi z jubilejno kmetijsko razstavo tudi gozdarska razstava.

6. **Sklicanje občnega zbora.** Glavni odbor je določil občni zbor na sredo, 28. decembra, odborovo sejo pa dan prej v torek, 27. decembra popoldne.

Nanovo je izvoliti odbornike, ki letos avtomatično izstopijo, ker je prenehala njih triletna funkcijska doba. Ti so gg. I. podpredsednik Evgen Jarc ter odborniki Franc Hočevar, Ivan Hribernik, Anton Meden, Alfonz Mencinger, Alojzij Pavlin in Alojzij Supanič.

7. **Slučajnosti.** Tajnik je sestavil navodila za podružnice, s katerimi bo mogoče oživetiti njih delovanje. Ta navodila bo predelal direktorij in jih potem predložil glavnemu odboru v potrdilo.

G. Steblovnik je omenil novi učni načrt za osnovne šole, v kolikor upošteva kmetijski pouk. Današnje učne moči niso izšolane za ta pouk, nimajo pa tudi potrebne podlage, ker izvirajo večinoma iz meščanskih krogov. Zato je stavil sledeče predloge:

1. Pouk na učteljišjih naj se tako izpremeni, da bo učiteljstvo dobilo potrebno podlago v kmetijstvu.

2. Ker ženske ne morejo poučevati kmetijstva, naj moške učne moči poučujejo v višjih razredih, ženske pa v nižjih.

3. Priskrbi naj se potreben kredit za dvomesečne kmetijske tečaje za učitelje.

O teh predlogih se je razvila obširna debata, iz katere je razvidno, da se vsi strinjajo z njimi. Pripomnilo se je, da se je o tem vprašanju obravnavalo tudi na občnem zboru kmetijskih strokovnjakov v Celju, v soboto, 12. t. m. in tam posebno poudarjalo, da so za pouk na učteljišjih neobhodno potrebni in edino sposobni starejši, praktično in teoretično izobraženi kmetijski strokovnjaki; nikakor pa ne srednješolski profesorji brez kmetijske kvalifikacije. V tem zmislu bo družba tudi posredovala.

G. inž. Zidanšek je pripomnil tudi, da je profesor Ritig izdal knjižico za pouk kmetijstva na osnovnih šolah, ki je zelo praktična.

Nadalje je omenil, da so učiteljice same na svojem zborovanju izrazile željo, naj se nastavijo na ženskih učteljišjih za pouk v gospodinjstvu samo strokovno izvežbane učiteljice. Tako željo naj bi izrekli tudi učitelji, potem bi bilo lažje doseči gorenjo zahtevo po kmetijskih strokovnjakih.

G. Remškar je predlagal, naj družba dela za ustanovitev zavarovalnice za govejo živino. Pojasnilo se mu je, da je to zaenkrat težavno, ker ni sredstev v ta namen. Ko bodo oblastne skupščine delovale, bo morda kaj uspeha.

Ker ni bilo drugih zadev, se je seja zaključila ob pol ene popoldne, nakar so si člani ogledali stroje tvrdke Hofherr-Schranz v družbenem skladišču.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora), pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijske družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Št. Jurij pri Grosupljem, na Novo leto, 1. januarja 1928. ob enajstih dopoldne pri načelniku Šiplju, Št. Jurij 17.

VABILO

k

občnemu zboru Kmetijske družbe za Slovenijo,

ki bo v sredo, 28. decembra 1927. ob enajstih dopoldne v dvorani hotela „Union“ v Ljubljani.

Spored:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo o delovanju glavnega odbora v l. 1926.
3. Predložitev družbenega računa za l. 1926.
4. Volitev novih članov odbora v zmislu § 18. družbenih pravil, ki jim je potekla funkcijska doba, in sicer:
  - a) enega izmed predsedstva: I. podpredsednik Jarc.
  - b) 4 člani za bivšo Kranjsko: Franc Hočevar, Anton Meden, Alfonz Mencinger in Alojzij Pavlin.
  - c) 1 člana za bivšo Štajersko: Alojzij Supanič.
  - d) 1 člana za bivšo Koroško: Ivan Hribernik.
5. Obravnava o predlogih glavnega odbora.
6. Obravnava o predlogih podružnic.

Predsedništvo Kmet. družbe za Slovenijo v Ljubljani,

15. novembra 1927.

Ivo Sancin, l. r., predsednik.

Polovična vožnja po železnici dovoljena!

Navodilo delegatom.

Občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo se bo vršil v sredo, 28. decembra 1927. ob enajstih dopoldne v dvorani hotela „Union“ v Ljubljani.

Na ta občni zbor imajo pristop edinole zastopniki podružnic, izvoljeni v zmislu § 31. družbenih pravil in člani glavnega odbora.

Glasom odloka prometnega ministra imajo polovično vožnjo po železnici v potniških vlakih vsi zastopniki in člani glavnega odbora, ki se udeležijo tega občnega zbora, če se pri potniški blagajni in v vlaku izkažejo z doposlano jim poverilnico. Odprava se vrši na ta način, da kupi vsak delegat na vstopni postaji celo vozno karto do Ljubljane ter tam zahteva, da se mu vozna karta in poverilnica žigosa z mokrim postajnim žigom. Tako žigosana vozovnica v zvezi s poverilnico velja tudi za povratno vožnjo. Ta ugodnost velja od 26. do 30. decembra t. l. Kdor izgubi vozni listek, ga odda v Ljubljani pri izhodu ali ga ne pusti žigosati pri vstopni postaji, mora za povratek kupiti zopet celo karto. Prekinjenje vožnje ni dopustno.

Poverilnice za brezplačno povratno vožnjo veljajo le tedaj, če so na občnem zboru Kmetijske družbe v Ljubljani žigosane z družbenim žigom.

Za potne stroške morajo delegati sami skrbeti, oziroma njih podružnice.

Poverilnice se izvoljenim delegatom pravočasno dopošljejo. Zapisnike občnih zborov je v ta namen takoj poslati družbi.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnikova nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

KMETOVALEC.

**Glasilo Kmetijske družbe
za Slovenijo.**

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/2 stran	Din 2400—	1/8 strani	Din 400—
1/3 strani	Din 1200—	1/8 strani	Din 300—
1/4 strani	Din 800—	1/12 strani	Din 200—
1/4 strani	Din 600—	1/24 strani	Din 100—

Priloga listu stane Din 1500—, — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Cene neobvezne. — Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurju ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matevžu Stržaj; v Ptujju pri Kmet. društvu.

Večje zaloge apnovega dušika so:

pri kmetijskih podružnicah v Novem mestu, Rovtjah, Gor. Logatcu, Kostrivnici, Št. Jerneju, Železnikih, Frankolovem, Škofji vasi -Vojniku, Brežicah, Št. Ilju pri Velenju, v Velenju, Šmartnem ob Paki ter pri hmeljarni v Žalcu.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonskih narožilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik v pločevinastih posodah po Din 285.— za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg. (Ta cena velja za komis. zaloge že od 1. septembra naprej.)

Kaljeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit po 86.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400—600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 150.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano gnojilo. Nitrofoskal-Ruše, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. Za 1 ha 500 kg.

Razklejana kostna moka. 23% fosforove kisline, 3% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16—18% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri celih vagonih Din 90.— za 100 kg franko na vsako postajo v Sloveniji.

Rožena moka, izborno dušičnato gnojilo za vinograde po Din 200.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Surova kostna moka z 12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žindra. Cene za 100 kg pri odjemu pol ali celega vagona franko kolodvor Ljubljana ali Maribor jamčeno 18/19% po Din 140. Za več vagoni odjem po dogovoru. Za na drobno oddajo v Ljubljani in Mariboru stane vreča 100 kg 18/19% Din 143.—, vsak odstotek višje vsebine Din 6 več.

Oddaja umetnega gnojila na drobno:

Na željo odda družba vrtnarjem in malim posestnikom umetna gnojila na drobno, t. j. na posamne kilogr. po nastopnih cenah iz skladišča na Turjaškem trgu štev. 3. — Superfosfat po Din 1.25, Thomasova žindra po Din 1.75, kaljeva sol po Din 2.—, mešano gnojilo za vrtove in za cvetice v loncih po Din 2.50 za 1 kg z vrečicami vred.

Krmila:

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolišče po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.— za kg, na drobno Din 4.50 za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 7.50 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol po Din 2.— za 1 kg Ljubljana, z vrečami (po 50 kg) vred.

Zaradi carinskih olajšav so naše cene do preklica znatno znižane!

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 in pol kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—

Arsokol (glej spis v štev. 5. lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Azbest dunajski za čiščenje vina po Din 40 za kg.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Enokarbon (Oenocarbon), prepar. ogljen prah za čiščenje vina po Din 50 za 1 kg.

Gnojne vile s 4 roglji po Din 15.— komad.

„Julien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče ¼ kg Din 30. ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.—

Karbokrimp, nizozemski fabrikat, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v ročkah po 3½ kg po Din 50.—

Merik za sode, novost patent **Matievič**, všteti tabelo po 130.— Din za 2 m zložljiv aparat.

Moštnice mere, žepne, mali format po Din 95.—

Natrij b uliit v tabletah po 180 Din za 1 kg.

Petrolol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—
Srgo patrone po Din 7 za komad.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem **Fr. Nechwile**, po Din 165.—

Škropilnice franc. znamke „Automatique“ Din 680.—

Škropilnica za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechwile“ ročno-prevozna z dvema cevma po 3 m, štirim podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in Patent razpršilnikoma Din 2900.—

Škropilnice ročne „Ideal“: male po Din 220.—, velike po Din 225.—

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico Din 18 za komad).

Trtne škropilnice, bakrene, sistem **Vermorel** po Din 500, sistem **Jessernik** po Din 500, sistema **Kmetijska družba** po Din 450, original **Komet Nechwile D 123** Din 500 za komad.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke **Theo Seltz** po Din 120.—

Vinometri „Weinlaube“ inozemske tvrdke po Din 60.—

Zveplov trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Zveplalnik „Vindobona nahrbtni 26“ Din 500.—

Zveplalniki za sode po Din 60.— za komad.

Vrtnarsko orodje, orig. tvrdke S. Kunde & sin:

Cepilni noži za okulacijo in kopolacijo od Din 33 do 140, **vrtno in trtne škarje** od Din 35 do 190.

Žage za drevesa od Kunde, Din 45.—, Din 52.—, Din 60.—

Živinoreja in mlekarstvo.

Opozorjamo mlekarne na znižane cene večjih posnemalnikov „Baltic“ in „Titan“.

Gumijevi seski za teleta po Din 20 in 30 komad.

Gobčni odpiralč „Ekspres“, 150 Din komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—

Posnemalnik „Titan“ za 150 l po Din 2200.—

„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 l Din 540. M. O. za 60 l Din 1100, za 100 l K1. po 1500 Din, za 130 l K2. po Din 1700 ali isti stroj s podstavkom Din 2750.

Požiralnikove cevi za teleta 160 Din, za goved 320 Din. **Sirišče dansko, orig. Hansen** v prahu, iz Kodanja, v dozah po 25 gr po Din 15.—

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sesalke za gnojnico (gnojne pumpe) 330 cm po Din 850, 360 cm po Din 865, 390 cm po Din 880, 420 cm po Din 900, 290/420 cm po Din 1050.

Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 30.

Trokarji za goved po Din 100, **za teleta in ovce** po Din 76.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje železne, 10 zobne po Din 9.— za komad.

Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.

Mortol aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu štev. 15), po Din 80.— za garnituro.

Orodje vrtnarskega društva: klini za vrvico po 3 Din, **lopate za stihanje** po 23 Din komad.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, **klešče za pasti** Din 5.—

Peresa k vrtnim škarjam po 1 Din komad.

Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 10 Din kilogram nadrobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 70 Din in v steklenicah po dva kg po 30.— Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante

Poljedelski stroji:

Univerzalni plugi in plužni deli:

Sackov plug R16 po Din 1800.—

Sackov plug R14MN po Din 1500.—

Sackov plug D10MN po Din 950.—

Sackov plug DSMN po Din 1000.—

Sackov plug D7MN po Din 850.—

Oklopne jeklene deske za Sackove pluge D7 MN po Din 90.—

Črtala za Sackove pluge D7 MN po Din 30.—

Sackov plug D6MNR po Din 720.—

Sackov plug D5MNR po Din 650.—

Sackovi plužni lemeži 7M24 po Din 52.—, **6R24** po Din 48.—

Sackov obračalni plug NW7 po Din 920.—

Sackov obračalni plug NW5 s črtalom in premično osjo po Din 1150.—

Sackov obračalni plug (glava HAW5 po Din 470.—

Sackov obračalni plug (glava HAW7 po Din 520.—

Lemeži za Sackove obračalne pluge po Din 35.—

Sackov brabantski obračalni plug BW5 po Din 1500.—

Sackov osipalnik M po Din 650.—

Sackov osipalnik BHR po Din 340.

Sackov osipalnik (glava) HSE po Din 310.—; HZL (glava) po Din 700.—; manjša (glava) po Din 350.—; M za 7" plug (glava) po Din 390.—

Sackov podzemni plug (glava) XII po Din 400.—; glava XV z noži po Din 400.—

Sackov izruvač za krompir (glava) s 7 roglji po Din 320.

Sackov okopalnik (glava) H4 po Din 315.—; (glava) XXV (kopačice) po Din 440.—

Sackov marker za saditev krompirja XVIII po Din 450.

Sackova enokolesna plužna XXVIII po Din 140.

Sackove oklopne plošče za plug 7MN po Din 90.—

Sackovi noži za pluge 7MN po Din 27.—

Sackov kultivator FZBVR s 7 peresnimi noži po Din 1780.—; z 9 peresnimi noži po Din 1890.

Brane:

Sackova 3 delna njivska brana I po Din 1350.—

Sackova 3 delna njivska brana Ia po Din 1600.—

Sackova 3 delna njivska brana GE3 s premakljivimi vrstami po Din 1150.—

Njivska brana SE2 po Din 700.

Travniška brana A3 po Din 680.—, **A4** po Din 690.—

Travniške brane z zvezdnimi členki SA3 po Din 820.—, SB3 po Din 900.—

Travniški skarifikator „Darius“ 14 po Din 2160.

Sejalni stroj „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 4020.

Trijerji (orig. Heidovi) razr. II/2 po 3600 Din.

Trijerji (orig. Heidovi) razr. II/1 po Din 2600.

Žitni čistilnik z 7 siti po Din 1350.

Žitni čistilnik z 10 siti po Din 1520.

Nadaljevanje na tretji strani:

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljnja beseda po 1 Din.

Vsaakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodno številko.

Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Vabilo

na redni občini zbor Mlekarske zadruge v Skaručni, ki se vrši dne 26. decembra ob 2. uri popoldne pri g. Vodetu v Skaručni s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti. 296

Ekonom,

samski, vojašine prost, 22 let star, absolvent dveh kmetijskih šol, ter enega razreda Trgovske šole z enoletno prakso na kmetijski šoli na Grmu, išče službe oskrbnika na kakem večjem posestvu. Eventualno prevzame tudi mesto viničarja, mlekarka, kletarja ali kaj sličnega. — Ponudbe na upravo lista pod št. 282. 282

Samo iz domačega platna

se perilo ne trgal Zato pa dajte v tkanje laneno prelo, da jo stke v domače platno tkalnica „Krosna“ v Ljubljani, Zrinskega cesta 6. 290

Vinska sesalka

(Weinpumpe), čisto dobro ohranjena, sistem Seitz ter zraven 17 metrov gumijevih cevi, se zaradi opustitve trgovine proda. Cena 4000 Din. Natančneje se izve pri Jak. Hočevnar, lekarnar na Vrhniki. 285

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolnjeno izdajo, spisal Franjo Kafol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo takoj naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg 3. Cena 10 Din. 249

ARBORIN

najbolje sredstvo za zimsko pokončavanje sadnih škodljivcev (kaparjev, krvave uši, listnih uši i. t. d.) izdeluje

„CHEMOTECNA“, družba z o. z.

LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.
(Na dvorišču tvrčke A. & E. Skaberne).

Za krmljenje zahirane, oslabele in rahitične živine je najbolje sredstvo

„TEŽAKOVO hranilno in zdravilno olje za živino“, ki je v te namene preizkušeno, koristnim priznano in priporočeno od najvišje inštanace

„Bujlatričke klinike veterinarskog fakulteta in Zavoda za živilnogojstvo na Kr. sveučilištu SHS. u Zagrebu s protokolom Br. 75. od dne 14. junija 1927. To olje dobavlja edino tvrdka

M. TEŽAK, Zagreb
Gundulićeva ulica broj 13

ki pošilja na zahtevo navodila o uporabi tega olja vsakomur brezplačno.

Brinje

italijanske in istrsko ima v zalogi A. Sarabon, Ljubljana. Na zahtevo se pošlje vzorci. 286

Kupujemo vsakovrstno

zlato, srebro, zlati in srebrni denar.

Plačamo najvišje cene! Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana-Siška, Jernejeva c. 8. 243

Cepljene trte

prve vrste nudi na najbolj priporočljivih ameriškanskih podlagah z različnimi vrstami, katere se razvidijo v ceniku, ki se na zahtevo pošlje brezplačno, ako se piše na kratek naslov: „Trsničarska zadruga Sv. Lovrenc v Slov. goricah, pošta Juršinci pri Ptujju. 272

Krasno tele, biker - simodolec,

od izvrstne mlekariče, je za plemo na prodaj pri Franc Vrtačniku na Viču števil. 44 pri Ljubljani. 300

Sadno drevje, trte in vrtnice!

Jablane: mašančger, Damason, Car Aleksander, Boskopski kosmač, ter visokodebelnate vrtnice enoletne cepljene na šipek, zelo močno cvetoče, vseh vrst, nadalje cepljene trte na Rip. p. in Göthe št. 9, mozler (šipon) in ranfol beli, ima na prodaj: Graščina Dornava, pošta Moškanjci pri Ptujju. 299

Kmet. podružnica v Novem mestu

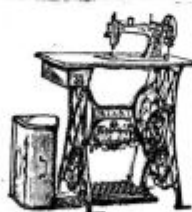
ima za prihodno spomlad večje število krasnega jabolčnega drevja, najboljših cepljenih trt, ter hif in ključev riparija po ugodni ceni za prodati. Člani podružnice dobijo pri odjemu znatni popust. 298

Brzoparilnike,

Poc., 50—150 litrov, 850—1500 Din; pečl štedilnike in drugo železno prodaja po znižanih cenah A. SUŠNIK, Ljubljana. 297

Češplje

za žganjekuho ima v zalogi A. Sarabon, Ljubljana. Na zahtevo se pošlje vzorci. 287

I. JAX & SIN

Ljubljana,
Gospodstva c. 2
priporoča bogato zalogo. Pisalni stroji Adler in Urania, šivalni stroji za ročino in obrt.

Vozna kolesa Styria Dürkopp, Orožno kolo (Waffenrad). Ceniki zastoj in franko.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdomno

„MASTIN“

ki pospešuje rast odebilitve in omastitev domače, posebno **klavne živine**. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevila zahvalna pisma. Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din.

Lekarna TRNKOČZY
Ljubljana, Mestni trg 4

(Zraven Rotovža.)

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,

ki ima 366 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obrajtan.

Letošnja obširna izdaja se olikuje po bogati vsebini in slikah.

„VELIKA PRATIKA“ je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri:

J. Blasnika naslednikih
tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, BREG STEV. 12

Prvovrstne cepljene trte

z največjo garancijo dobite po znižanih cenah iz trsnice

„MITINAC“ SMEDEREVO.

Zahtevajte cenik od g. Ž. Popovića, ekonomista, Smederevo ali od g. M. Obrenovića, Beograd, Poenkareva ul. 35.

Telefon 18—51.

V zalogi imamo naslednje stroje svetovnoznanih tvornic kmetijskih strojev

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

za katere je v Sloveniji Kmetijska družba prevzela vodstvo poslov.

Univerzalni jekleni plugi:

UP6 — z samovodom, črtalom, plužno s premično osjo, z rezervnim jeklenim lemežem, za globočino 16 cm; teža 74 kg Din 870.—.

UP7 — isto kot pri UP6, za globočino 18 cm; teža 82 kg Din 960.—.

UPS — isto, lahek, za globočino 13—16 cm; teža 62,5 kg, Din 640.—.

UPG — isto, Din 650.—.

D6MN — isto, za globočino 13—16 cm; teža 69 kg, Din 910.—.

Brane:

MES5 — železne, njivske, dvodelne, Din 735.—.

MES6 — železne, njivske tridelne, Din 1100.—.

MES7 — težke, tridelne, Din 1165.—.

Št. 19 — 65 kg železna, njivska, tridelna, Din 695.—.

E1 — verižne, travniške, 198 cm široke, teža 95 kg, Din 1595.—.

Planeti:

Št. 8 — kot okopalnik, ospalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 740.—.

Št. 18 — ročni, Din 170.—.

Slamoreznice:

Št. 74 — z ustjem 11", s klinjami na zamašnjaku, Din 2255.

Št. 72 — z ustjem 8", s klinjami na zamašnjaku, Din 2190.

JEK — s klinjami na bobnu, Din 1240.—.

JEK — s klinjami na bobnu, Din 1485.—.

Reporeznice:

C — z 4 vrstami nožev na vrtni plošči, Din 615.—.

DF — z noži na bobnu, Din 815.—.

Robkači:

RR — za ročni pogon, izdelan na dan 40—50 hl, Din 1175.—.

RRN — za ročni pogon, izdelan na dan 40—50 hl, Din 1255.

Stroji za napravo zdroba:

Št. 3 — z obojestransko narebrenimi mlev. ploščami, debelost zdroba se da uravnati, Din 585.—.

Št. 5 — z dvema narebrenima jeklenima valjčkoma, debelost zdroba se da uravnati, Din 1925.—.

Žitočistilniki:

Št. 8 — s pripravo za izločanje smeti, z 11 rešeti, Din 2650.—.

Št. 7 — s pripravo za izločanje smeti, z 11 rešeti, Din 3700.—.

Vitlji (gepelni):

G — za 2 konja, Din 7790.—.

Z — za 1 konja, Din 4950.—.

Posnemalniki:

„Olympic“ za P1 za 80 l na uro, Din 1270.—.

„Olympic“ P2 za 120 l na uro, Din 1640.—.

Pinje:

„Olympic“ št. 1, za 5 l, Din 620.—.

„Olympic“ št. 2, za 10 l, Din 750.—.

„Olympic“ št. 3, za 15 l, Din 1225.—.

Nalezljivo sramnično vnetje.

„Z zadoščenjem sem zaznal, da je izvrstno učinkujoči „Bissulin“ na veleposestvu prepričal, da že dve leti ni bilo obolenja na sramničnem vnetju.“

Z. visozdravnik Dr. Berliner Tierärztliche Wochenschrift 1915, No. 34.

„Bissulin“ se izdaja le na živinozdravniško odredbo.

H. Trommsdorff, Chem. Fabrik, Aachen. Zastopnik: „Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica št. 8.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neom. zav.

Rečna poštna hranilnica št. 14257

Brzjavke: „Kmetiki dom“ Telefon 2.847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ul. št. 1, prtljiče

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročstvu ter z nastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kreditne v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje

vloge na 6% brez odkupilnice 6/0 povedi čistih. Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Presekrbuje:

Kavcije inkase, srečke in vrednostne papirje ter ške in nakaznice na druga mesta. Uradne ure: vsak delavnik 8.—12 $\frac{1}{2}$ in od 8.—4 $\frac{1}{2}$

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.

„Gospodarska navodila“

ponatisi iz „Kmetovalca“. Vsako posamezno navodilo stane 2 Din.

Denar ali znamke je treba ob naročitvi naprej poslati. (Zadostuje če imenujete samo tekoče šte. od navodil.)

1. Pečrnanje vina ali sadjevca.
2. Rlavanje vina.
3. Sestava in setev travnih in deteljnih zmesi.
4. Gnojenje vinogradov z največjimi umetnimi gnojili.
5. Kako se iz gnilega grozda napravi dobro vino.
6. Čiste drože in njih raba v kletarstvu.
7. Vzroki neplodnosti pri govedih.
8. Sluzavost ali vlažljivost vina.
9. Krmiljenje z oljnatimi tropinami.
10. Čiščenje in precejanje vina.
11. Resna bogata vinogradnikom ob trgatvi.
12. Naprava petljota ali domače pilače.

13. O bistvu alkoholnega vretnja (kipenja).
14. Vnete vimena ali volčič na vimenu.
15. Nova naredba glede zvrševanja rezarstva.
16. Kislost (kisloba) in razkisanje vina.
17. Močno krmilo „ribja moka“ za rast in pitanje prašičev.
18. Dolžnost vzdrževanja ograj pred živino, ki se pase.
19. Napanjanje govedi.
20. Bradavice (gobe) pri živini.
21. Izdelovanje mila za dom.
22. Zdravljenje kužnih bolezni s cepljenjem (rdečica).
23. Nove zakonske določbe o sporih pri kupčiji z živino.

24. Kako živi žitni molj in kako se pokončuje.
25. Natrijev bisulfit kot nadomestno sredstvo za žveplo.
26. Kako se obnavljajo in popravlja meje?
27. Presojanje krmil po škrobnih vrednostih.
28. Garje pri konjih.
29. Apneni dušik.
30. Duh in okus vina po žveplu.
31. Tobak. Pridelovanje in zakonski predpisi.
32. Sečni kamni pri živalih.
33. O prilavi sekanja v gozdih.
34. Kisanje in cikanje vina.
35. Trošarina na vino.
36. Precejanje in filtriranje vina.
37. Glodanje lesa po goveji živini.

38. Dva najni zalogi naše živinoreje.
39. Sredstva za pokončevanje škodljivih rastlin in živali.
40. Škoda, povzročena po lovcih in divjačinah.
41. Moderno zatiranje živalskih kužnih in nalezljivih bolezni.
42. Preizkusi z umetnimi gnojili 1923. leta.
43. Pomen kmečkih gozdov.
44. Neplodnost, zvršanje in bolezni žrebet.
45. Salicidin kot sredstvo zoper trno plesnobo.
46. Tekoče žveplo zoper plesnobo na grozdju.
47. Mollavo žite.
48. Kako sadimo nagne drevje ob cestah in potih.